
Matematika 5 – Logika pre informatikov

Domáca úloha du05

Riešenie domácej úlohy odovzdajte najneskôr v pondelok **23. mája 2016** jedným z nasledujúcich spôsobov:

- v **čitateľnej** papierovej podobe **medzi 11:30 a 13:00** v kancelárii **I-16**;
- elektronicky najneskôr o **23:59:59** cez svoj repozitár na `github.com` ako pull-request do vetvy (base) **du05** repozitára (base fork) `FMFI-UK-1-AIN-412/váš-AIS-login`.

Odvzdávaný dokument uložte do súboru `du05.pdf` v adresári `du05` vo vetve `du05`. Dokument **musí byť vo formáte PDF**. Vytvorte ho podľa svojich preferencií (TeXom, textovým procesorom, tlačou do PDF z webového prehliadača, ...), **nesmie** však obsahovať obrázky rukou písaného textu ani screeshoty.

Úloha má hodnotu **4 body** [po 1 bode za každú z častí a), b), c), d)]. Plné hodnotenie môže získať iba riešenie so **zrozumiteľným a zdôvodneným postupom**.

a) Formalizujte v jazyku logiky prvého rádu:

- A_1 : Každý, kto sa cíti teplo, je buď opitý alebo každý jeho odev je teplý.
- A_2 : Každý odev, ktorý je teplý, je kožušinový.
- A_3 : Každý študent informatiky je študent.
- A_4 : Každý študent informatiky vlastní robotický kostým.
- A_5 : Každý robotický kostým je odev a žiadny robotický kostým nie je kožušinový.
- X : Ak sa každý študent cíti teplo, tak každý študent informatiky je opitý.

b) Dokážte rezolvenčným kalkuľom pre formalizáciu v časti a), že z teórie pozostávajúcej z for-
múl A_{1-5} vyplýva formula X .

c) Formalizujte v logike prvého rádu s rovnosťou v jazyku s unárnym funkčným symbolom f a binárnym predikátovým symbolom R nasledujúce tvrdenia:

- B_1 : Funkcia (označená funkčným symbolom) f je injekcia.
- B_2 : Relácia (označená predikátovým symbolom) R je reflexívna.
- B_3 : Relácia R je symetrická.
- B_4 : Relácia R je tranzitívna.
- B_5 : Relácia R obsahuje iba dvojice prvkov, ktoré sú si navzájom rovné (teda R je identita na nejakej podmnožine domény).
- B_6 : Pre každé dva prvky x a y , x a y sú v relácii R vtt hodnoty funkcie f pre x a y sú si rovné.

Dokážte v tablovom kalkule pre logiku prvého rádu s rovnosťou:

- (i) Z B_6 vyplýva konjunkcia B_2, B_3, B_4 , teda že R je relácia ekvivalencie.
- (ii) Z $\{B_1, B_6\}$ vyplýva B_5 .

d) Rozhodnite o pravdivosti nasledujúcich tvrdení a svoju odpoveď neformálne zdôvodnite:

- (i) Nech A je prvorádová formula bez kvantifikátorov, rovnosti, premenných a funkčných symbolov (môže obsahovať konštanty). Výrokovú formulu F vytvoríme tak, že všetky predikáty tvaru $P(a_1, a_2, \dots, a_n)$ v A nahradíme výrokovou premennou $P\_a_1\_a_2\_ \dots \_a_n$. F je výrokovologicky splniteľná vtt A je prvorádovo splniteľná.
- (ii) Ak je prvorádová formula pravdivá v nejakej štruktúre s dvojprvkovou doménou, tak je pravdivá aj v nejakej štruktúre s trojprvkovou doménou.
- (iii) Ak vo výrokovologickej tautológii nahradíme všetky výrokové premenné prvorádovými formulami (tak, že za tú istú premennú vždy dosadíme tú istú formulu), dostaneme platnú prvorádovú formulu.